

28 בנובמבר, 2017

לכבוד
ד"ר אביחי מנדלבלויט
היועץ המשפטי לממשלה
משרד המשפטים

שלום רב,

הנדון: הוראת השר בנט לביטול השתתפות עובדי משרד החינוך בכנס מחר

נבקש את התערבותך המיידית, לביטול הנחיית שר החינוך, נפתלי בנט, לאנשי משרדו להימנע מלהשתתף בכנס בנושא זכויות עובדים שאמור להתקיים מחר בשיתוף עם האגודה לזכויות האזרח בישראל והמרכז לטכנולוגיה חינוכית.

הכנס, לציון יום זכויות האדם שיחול ב-10 בדצמבר, הוא נדבך נוסף בשיתוף הפעולה המתקיים מזה כארבעים שנה בין משרד החינוך לבין האגודה לזכויות האזרח. בכל שנה עוסקת הפעילות בזכות אדם אחרת. במהלך עשרות בשנים כיהנו במשרד החינוך שרים שונים ממפלגות שונות וכולם ראו לנגד עיניהם את חשיבות הפעילות השנתית בנושא זכויות האדם.

ההכנה לכנס השנה, שכאמור עוסק בזכויות עובדים, נמשכה חודשים ארוכים בשיתוף מקצועי מלא של מחלקת החינוך של האגודה עם המטה לחינוך אזרחי של משרד החינוך ועם המרכז לטכנולוגיה חינוכית. החמרים החינוכיים וההזמנה לכנס פורסמו הן באתר האגודה לזכויות האזרח והן באתר משרד החינוך.

להפתעתנו, הערב פורסם בווינט כי הכנס בוטל בהוראת השר בנט וזאת בעקבות פניה של תנועת "אם תרצו" אליו בשמן של משפחות שכולות. בירור העובדות עם הגורמים הרלבנטיים העלה, כי הכנס לא יתקיים כמתוכנן ומשרד החינוך, שהוא בין מארגני הכנס, לא התיר לנציגיו לקחת בו חלק. שר החינוך מסר לתקשורת, כי לאחר שהובא מידע "אודות אגודה שפועלת באופן עקבי להגן על מחבלים שרצחו ישראלים, הוריתי לבטל את השתתפות משרד החינוך בפעילות שעמדה להתקיים עם אותה אגודה. בנוסף, הנחתי את מנכ"ל המשרד לקיים בדיקה מערכתית בנושא. משרד החינוך לא ישתף פעולה עם ארגונים שפוגעים בחיילי צה"ל או מגנים על אויבינו".

הנחייה זו של השר בנט היא עוד חוליה בשרשרת הדה לגיטימציה של ארגוני החברה האזרחית על ידי גורמים בכירים בממשלה. האגודה לזכויות האזרח עוסקת בהגנה על כל קשת זכויות האדם מזה למעלה מארבעים שנה: בשוויון, בחופש הביטוי, בחופש התנועה, בפרטיות, בחינוך, בבריאות, ברווחה, בחיי משפחה ועוד ועוד. בתוך כך, האגודה מגנה גם על הזכות לאזרחות, כולל של מי שעברו עבירות חמורות; על זכויות האדם של אסירים באשר הם; ועל זכותם של בני משפחה של מי שפשעו, שלא לאבד את ביתם. אנו מגנים על זכויות בני אדם באשר הם בני אדם – בין שמדובר בזכותו של האסיר יגאל עמיר להינשא, ובין שמדובר בזכותו של האסיר כרים יונס ללמוד באוניברסיטה. זו היתה דרכה של האגודה מאז הקמתה, ועליה גאוותנו.

ביום 16.8.17 פנה אליך עו"ד דן יקיר, היועץ המשפטי של האגודה, בענין הוראות של שרים לביטול השתתפות עובדי ציבור בכנסים של ארגונים. במכתב ציין:

"תופעה זו חמורה בפני עצמה, אך היא מקבלת משנה חומרה בהיותה סימפטום לתופעה רחבה בהרבה של מסע דה לגיטימציה נגד ארגוני זכויות האדם והחברה האזרחית, לו אנו עדים בשנים האחרונות. מסע זה, אותו מובילים נבחרי ציבור, לרבות בכירים ביותר שבהם בממשלה ובכנסת, מטרתו לערער את האמינות והלגיטימיות של ארגוני זכויות האדם בשל עמדתם הביקורתית נגד מדיניות הממשלה לגבי הפרות זכויות האדם, להבאיש את ריחם ולהוציאם מחוץ לגדר. בעיני גורמים אלה הקשר המקצועי בין ארגוני זכויות האדם לנושאי תפקידים בכירים במשרדי הממשלה הוא פסול ומגונה, ויש להפסיקו.

קיימת חשיבות רבה להשתתפותם של עובדי מדינה בכירים באירועים ציבוריים. הדבר מגביר את השקיפות, מעודד דיאלוג, חושף את עובד הציבור למגוון דעות וחושף את הציבור מכלי ראשון למדיניות הרשות ולשיקולים שמנחים אותה, ובכך הוא גם תורם לאמון הציבור ברשויות השלטון. מובן שאין חובה על עובד הציבור להשתתף בכנס כזה או אחר, אך כיוון שזהו נוהג מקובל ומבורך, העניין הפך למעין משאב ציבורי, שאסור שיהיה מחולק בהתאם להשקפותיו הפוליטיות של השר הממונה. הביטולים החוזרים ונשנים של השתתפותם של עובדי ציבור בכירים בכנסים של ארגוני החברה האזרחית יוצרים אפקט מצנן כלפי נושאי תפקידים ציבוריים, שיחששו להיענות להזמנות מעין אלה. זאת כי מצד אחד הם לא ירצו לעמוד במבוכה של הצורך להודיע על ביטול השתתפותם ברגע האחרון, ומצד שני הם ושכמותם יחששו להיענות מראש להזמנות מעין אלה פן יבולע להם".

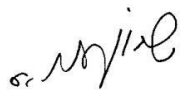
במכתב מיום 19.9.17 השבת: "אני רואה חשיבות רבה בקיומו של שיח ענייני ותורם בין ארגוני החברה אזרחית לבין רשויות המדינה, לרבות בדרך של השתתפות עובדי ציבור בכירים בכנסים ובאירועים שונים. פעילות שכזו מועילה ומסייעת לקידום האינטרס הציבורי".

עוד הוספת: "נוכח חשיבותו של נושא זה בעיניי, עותק ממכתב זה מועבר במקביל גם למזכיר הממשלה על מנת שיפיצו בקרב חברי הממשלה".

לצערנו, השר בנט אינו פועל ברוח זו, והנחה את עובדי משרדו שלא להשתתף בכנס בנושא זכויות עובדים שהם שותפים לארגונו.

נבקשך להורות בדחיפות להורות לשר בנט, כי אל לו להתערב התערבות פסולה ולאסור על הכפופים לו להשתתף באירועים מטעם ארגוני החברה האזרחית, ובתוך כך בכנס מחר. עוד נבקשך לשוב ולהנחות את השרים כי אין בסמכותם לאסור על עובדי ציבור להשתתף באירועים שנערכים על ידי ארגוני החברה האזרחית.

בכבוד רב ובברכה,

שרון אברהם-ויס, עו"ד
מנכ"לית

העתק :

גבי אילת כהן – מלקמן, היועצת המשפטית משרד החינוך